

Svenska Brukshundklubben

MH som verktyg

Idag ställer vårt levnadssätt höga krav på hunden. Både uppfödare och hundägare har ett ansvar för att anpassa våra hundar in i samhället på ett bra sätt.

Hundägare har ansvar för god omvårdnad, att ge hunden mat, motion och fostran men också att lära känna sin hund och hur den reagerar i olika situationer.

För uppfödare ligger ansvaret i att hundarna ska vara goda representanter för sin ras, såväl mentalt som till utseende.

Mentalbeskrivning – för vem och varför?

Mentalbeskrivning (MH) är ett sätt att beskriva en hunds beteende och mentala status. Ägaren för hunden genom en serie fastställda situationer som iscensätts av utbildade funktionärer. En mentalbeskrivare iaktar och noterar hundens reaktioner. MH är inget test där hunden blir godkänd eller underkänd, utan mer en beskrivning som kommer till användning för både uppfödare, valpköpare, hundägare, forskare och samhället i stort.

MH för uppfödaren

Hundars genetiska uppsättning är väldigt anpassningsbar, vilket innebär att hundar kan nedärva beteenden och egenskaper i direkta led. Med hjälp av MH har uppfödare en möjlighet att påverka valparnas beteenden genom att förstärka eller tona ner dessa vid val av föräldradjur. Det är också ett sätt för uppfödare att göra uppföljning på en valpkull, flera kullar efter samma föräldradjur eller hela familjegrupper.

MH för valpköparen

Många rasklubbar har en profil som beskriver rasens generella karaktär både mentalt och fysiskt. Genom rasprofilen kan man skaffa sig en allmän uppfattning om rasen och om rasens egenskaper passar valpköparens förväntningar och levnadsförhållanden. Rasprofilen säger dock inget om individer, vilket MH gör. Genom

att uppfödaren mentalbeskriver hundar som används i avel får valpköparen en fingervisning om hur den tilltänkta valpen kan komma att bli. MH blir då en form av kvalitetssäkring vid valpköp.

MH för hundägaren

När hunden är äldre än ett år men gärna före två års ålder är det lämpligt att låta mentalbeskriva sin hund. MH ger information om vad som kan vara lämplig träning för hunden både i vardagen och vid eventuell utbildning.

MH för samhället

Gentemot samhället är MH en kvalitetssäkring. Mentalbeskrivna hundar har ”papper på” sina mentala egenskaper. Det kan till exempel vara ett bra verktyg att motbevisa fördomar om ”farliga hundraser” eller att göra insatser mot specifika problem som hundars integrering i samhället innebär.

MH för forskningen

Forskare för statistik över alla mentalbeskrivna hundar och kan nyttja underlagen för hur en viss ras reagerat på beskrivningen, hur beteenden används och blir användbara för specifika syften. Det går också att ta fram fakta utifrån hundars tänkta användningsområde, till exempel tjänste- eller brukshundar.

Mentalbeskrivningens moment

MH beskriver de beteenden som, genom forskning, visat sig vara starkt ärftliga. Under ett MH går hund och ägare igenom en bana med olika moment där dessa beteenden dokumenteras.

Den som beskriver hunden kallas mentalbeskrivare. En mentalbeskrivare har minst 125 timmars teoretisk utbildning bakom sig samt ett par års samlad praktisk erfarenhet från att ha medverkat som funktionär på ett antal mentalbeskrivningar.

I ett standardiserat protokoll och utifrån en intensitets-skala beskrivs hundens reaktioner i dessa olika moment. Beskrivningen tar cirka 45 minuter.

Här följer en förklaring till hur ett MH genomförs och vad beskrivaren tittar på.

Kontakt/socialitet

Beskrivaren iakttar hundens reaktioner via kontakt och samarbete med en främmande människa. Man tittar också på hur hunden låter sig hanteras av en testledare.

Lek/lekfullhet

Beskrivaren tittar på hundens vilja att samarbeta med en människa genom att titta på lusten att jaga ifatt och gripa en trasa samt hur engagerad den är i leken.

Jaktlust/Förföljande

Beskrivaren tittar på hundens intresse att följa efter bortflyende föremål, hur snabbt den startar och vad den gör med föremålet när den hittar det.

Aktivitet

I momentet aktivitetsnivå tittar beskrivaren på hur hunden beter sig i ett passivt tillstånd, där ägaren står helt still med hunden kopplad. Här reagerar hundar olika, men önskvärt är att hundar kan koppla av i en passiv situation trots att den har varit aktiv precis innan.

Nyfikenhet/intresse

Beskrivaren tittar på hundens nyfikenhet, vilja och mod

att lämna sin ägare för att undersöka det som nyss hänt och eventuellt vara aktiv med vad som kan ha uppfattats som skrämmande. Man beskriver även hundens intresse för att inleda eller besvara lekinvit med en funktionär på avstånd från ägaren.

Skott

En ljudkänslig hund mår inte bra i dagens bullriga samhälle och hundar som är skotträdsla eller skottberörda för ofta över denna rädsla till sina avkommor. För användning i avel och vid utbildning är det viktigt att hundarna inte är skotträdsla. På ett MH beskriver man om hunden är skottberörd både under lek med ägaren och i passivt tillstånd.

Rädsla

Det kan vara rationellt för hunden att bli rädd om den utsätts för ett plötsligt hot, som i ett moment då en overall plötsligt dras upp framför hunden. Det är också viktigt att rädslan släpper när överraskningen/hotet upphör och att hunden slappnar av och kanske till och med visar nyfikenhet för det som skett. Detta, samt hur mycket stöd hunden söker från sin förare, tittar beskrivaren på i flera moment.

Hot

I det här momentet använder man funktionärer utklädda till spöken för att se hur hunden reagerar på okända hot som långsamt närmar sig hunden. Beskrivaren tittar på hur hunden står emot hotet, om den vill försvara sig eller sin förare, samt om hunden visar intresse att undersöka spökerna efter att dessa slutat agera hotfullt.

Efter beskrivningen får hundägaren en kopia av protokollet som bevis för att hunden har känd mentalstatus. Originalen skickas via Brukshundklubben till Svenska Kennelklubben (SKK) för registrering och förs in i hundens stamtavla.

Svenska Brukshundklubben

Hundägarnas hundsport- och utbildningsorganisation

Vilka arrangerar MH?

MH arrangeras av Svenska Brukshundklubbens lokal- och rasklubbar. Det bästa sättet att anmäla sig till ett MH är via lokalklubbens eller rasklubbens hemsida. Svenska Brukshundklubben har en lista över alla klubbar på www.brukshundklubben.se/adresser. Där kan du hitta vilken klubb som ligger närmast dig.

Vilken hund får delta?

Alla registrerade hundar får genomföra ett MH oavsett ras och du behöver inte vara medlem i Svenska Brukshundklubben för att anmäla dig till MH. Det finns dock ett par kriterier som hunden måste uppfylla för att få göra MH. Här följer några några av de kriterier som hunden behöver uppfylla:

Krav för att delta

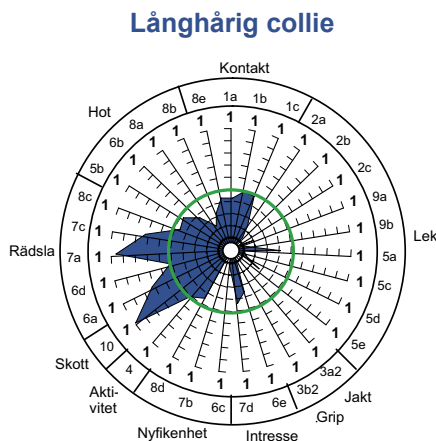
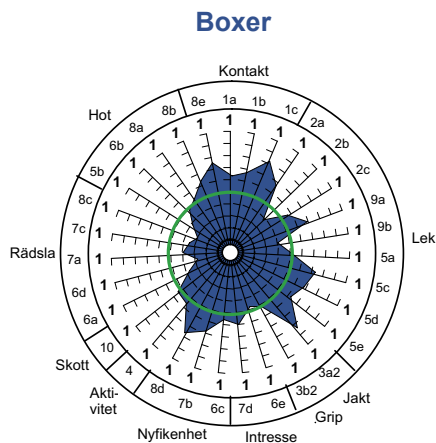
- Minst tolv månader gammal
- Registrerad i SKK
- ID-märkt
- Vaccinerad enligt gällande regler.

Hinder för att delta

- Hund som är blind eller döv
- Tik som löper
- Inte senare än 30 dagar före valpning och inte tidigare än 75 dagar efter valpning
- Hund som är sjuk eller skadad
- Importerad hund inom två månader efter karantänsvistelse.

MH i forskningssyfte

När resultatet från MH registreras hos SKK registreras det också i statistiken. SKK väljer att visa förenklade diagram av detta under avelsdata, som är en av SKK:s webbtjänster (den hittar du på www.skk.se). Vem som helst kan registrera sig på avelsdata och ta del av informationen. Det finns också ett annat sätt att redovisa statistiken och det är via ett spindeldiagram. Detta är lite mer avancerat än det på avelsdata, och kräver att man sätter sig in i hur det är uppbyggt, men det visar också mer.

Här är två exempel på spindeldiagram över raserna Boxer och långhårig Collie. Det blå fältet i mitten hjälper till att visa hur raserna skiljer sig åt. Om du vill läsa mer om resultat och tolkning, besök www.genetica.se.

Vill du veta mer om mentalbeskrivning på hund? Besök Brukshundklubbens hemsida på www.brukshundklubben.se eller kontakta Brukshundklubbens förbundskansli.